

Peter van Droogenbroeck

Prosper Bilaut

Bertha Marlier

Jean Brusselmans

BIJZONDERE BODEGEMNAARS

Frans Van den Bosch

Victor Lorein

Victor De Clercq

Octaaf Zeghers

Graaf Willy Weemaes

Hubert Deherdt

Gilbert Romeyns

Pater Paul Van den Bosch

Luc Ebrard

Valéry Janssens

Peter van Droogenbroeck (15de eeuw)

GOUDSMID EN HERTOGELIJK MUNTMEESTER

PETER VAN DROOGENBROECK staat in de eerste helft van de 15de eeuw vermeld als de oudst gekende eigenaar van het nu verdwenen Hof te Droogenbroeck op de Langehoeve, langsheen de Zibbeek. Hij was de zoon van Gielis van Droogenbroeck uit Bodegem. Hij was gehuwd met Machteld van Muysene, dochter van Jan van Muysene en Margriete van Nederalfene. Deze laatste was de dochter van Steven van Neeralfene, rentmeester-generaal van het hertogdom Brabant tijdens de regering van hertogin Joanna (1355-1404).

Peter van Droogenbroeck wordt in 1418 vermeld als

Kaart van Bodegem met Hof te Droogenbroeck

Hertog Jan IV van Brabant en hertog Philips van Sint-Pol (J. Van Eyck)

“meester van den gesellen van den goutsmeden”. Hij is aanwezig bij het uitvaardigen van de ordonnatie van het goudsmedenambacht, die de weging en de zuiverheid van de edele metalen controleerde.

Reeds voor 1420 was hij opgenomen in de selecte groep van muntmeesters van hertog Jan IV (1415-1427). Zijn atelier bevond zich te Brussel nabij de hertogelijke Munt. Hij kreeg de opdracht om het wapenzegel van de hertog te snijden dat in 1418-1419 door de hertogelijke zegelbewaarder Jacob van Abcoude, heer van Gaasbeek, werd gebruikt.

Omstreeks dezelfde tijd vermelden de oorkonden hem ook als juwelier van de hertogin Jacoba van Beieren, gravin van Henegouwen, Holland en Zeeland. Hij blijft tevens hofleverancier voor hertog Philips van Sint-Pol, erfopvolger van hertog Jan IV. Tussen 1423 en 1430 wordt Peter van Droogenbroeck vermeld als hertogelijk meier van het Land van Asse. Samen met zijn broer Jan en zijn schoonbroer Hendrik van Droogenbosch wisselden zij onder elkaar het meierschap van Asse af. Jans zoon, Jacob van Droogenbroeck en schoonzoon, Willem van Coeckelberghe, zullen de meierstraditie te Asse verder zetten en deze afwisselen met de functie van luitenant-ammam voor het Kwartier van Brussel. De zoon van Jacob, Adriaan van Droogenbroeck neemt het meierschap te Asse van zijn vader over. Hij was gehuwd met Joanna Herdinck, zuster van de abt te Affligem.

Via de familiebanden van zijn vrouw wordt hij opgenomen in het geslacht Roodenbeecks, één der roemruchte zeven geslachten van Brussel. Hierdoor kon hij in 1490 schepen en in 1492 zelfs burgemeester van Brussel worden. Zijn beeltenis staat dan ook ver-
 eeuwigd in één van de gevelnissen van het stadhuis – linkse zijgevel, tegenover het liggend beeld van Everaert 't Serclaes in de Karel Bulstraat.

Dierick van Droogenbroeck, de broer van Peter, was gehuwd met Elisabeth Meerte. Hij verlaat Bodegem om zich in Brussel te vestigen waar hij rentmeester van Over-Zenne wordt om vervolgens als één van de eerste magistraten de functie van plaatsvervangend amman toegewezen te krijgen. Daarna wordt hij benoemd tot beheerder van de Vroente te Brussel, een eerder elitaire gevangenis voor politieke tegenstanders en schuldenaars van de hertog.

Wapen zegel van hertog Jan IV gegraveerd door Peter van Droogenbroeck

Na het overlijden van Peter van Droogenbroeck worden, in januari 1472, de goederen in Bodegem verdeeld over zijn kinderen Jan en Catharina. Hun broer Henricus, die Benedictijnermonnik is te Af-

Stadhuis van Brussel

fligem, krijgt een lijfrente toegewezen met het hof te Droogenbroeck als borg. Rond 1500 zullen het hof en de gronden eromheen volledig overgaan naar het Augustinessenklooster van de Berg Thabor in Mechelen.

Het Hof te Droogenbroeck is ondertussen volledig verdwenen. Het verval en het verdwijnen ervan heeft waarschijnlijk te maken met de doortocht van, vooral Franse, legerbenden in de periode tussen 1680 en 1708. De verwoesting van het hof zou zich het meest waarschijnlijk voltrokken hebben in 1684, ten tijde van de Franse brandschattingen. Het klooster van Thabor te Mechelen had ondertussen wellicht ook niet meer de middelen om de heropbouw te bekostigen.

Adriaan van Droogenbroeck

Prosper Bilaut (1793 - ong. 1870)

EEN PARIJZENAAR WORDT BURGEMEESTER VAN BODEGEM

PROSPER BILAUT wordt volgens de gegevens in het bevolkingsregister van Bodegem van 1846 op 28 juli 1793 te Parijs geboren. Wellicht als gevolg van de inlijving van de Zuidelijke Nederlanden bij het Franse Keizerrijk komt hij, zonder officiële documenten, in onze streken terecht. De vermelde geboortedatum en plaats blijken bij zijn huwelijk in 1817 inderdaad niet zo formeel te zijn. In de huwelijksakte wordt vermeld dat hij ongeveer 23 jaar oud zou zijn, van onbekende ouders en geboren in de omgeving van Parijs. Dit wordt genoteerd in een verklaring voor de vrederechter van het kanton Anderlecht op datum van 6 mei 1816 en geregistreerd te Brussel op 26 juli 1816. Zijn verklaring wordt gehomologeerd voor de burgerlijke rechtbank van Brussel op 12 juli 1816 en geregistreerd te Brussel op 26 juli 1816. De later gebruikte officiële geboortedatum blijkt dus de datum van de bekendmaking van de registratie van het vonnis te zijn. Reeds voor zijn

2. Bodegem-Saint-Martin. — La Station.

E. H. Schailée, Schilder, Ternath.

huwelijk was Prosper Bilaut pachter in Bodegem. Omstreeks 1815 komt hij in het bezit van het Castelhof. Hij moet dus op zeer jonge leeftijd (22 jaar) reeds over een aanzienlijk fortuin hebben beschikt. Hij huwt op 8 januari 1817 te Ternat met Anna-Catharina Goossens, geboren te Ternat op 23 juni 1796, dochter van Joannes Franciscus en van Elisabeth Verheijlewegen.

« Castel Hof », Bodeghem-Saint-Martin.

Uitg. Schailée, Schilder, Ternath.

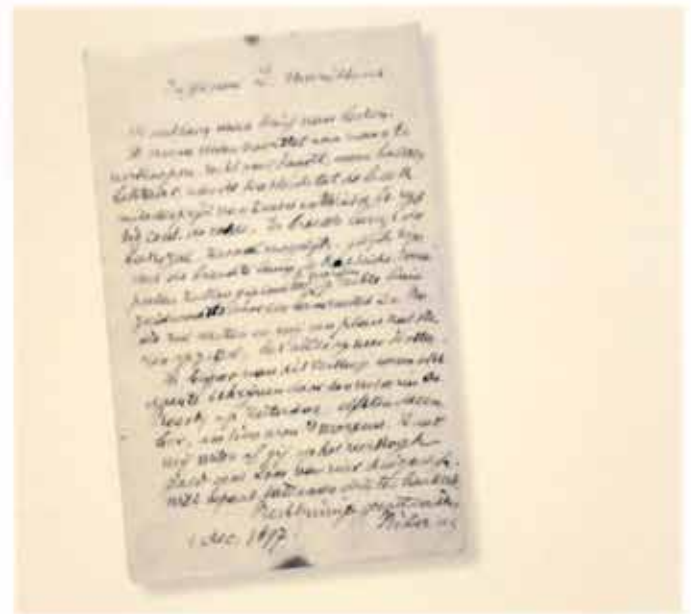

Eigendommen van Bilaut in Bodegem

Het gezin vestigt zich op het Castelhof waar 12 kinderen worden geboren. Hiervan sterven er 7 vóór ze twintig zijn.

Prosper Bilaut baat er de hoeve en de omliggende gronden uit. In 1834 beslaat de uitbating een oppervlakte van meer dan 25 ha. Deze gronden, allen eigendom, liggen verspreid over de Drie Hofvelden, het Careelveld (station en Molenstraat), het Stretenveld (vroeger Stationsstraat) en de Langehoeve. Onder de inwoners van Bodegem was hij de voornaamste grondeigenaar en onder alle eigenaars van gronden in Bodegem bekleedde hij de 4de plaats. In 1847 bestond het personeel uit 10 knechten en 4 meiden.

Hij is lid van de kerkfabriek en van 1847 tot 1854 is hij burgemeester van Bodegem. Tijdens zijn burgemeesterschap worden het eerste gemeentehuis en de aanpalende school gebouwd.

Verkoopovereenkomst Bilaut-Marissens

Na de aanleg van de spoorweg in 1856 speelt hij een belangrijke rol bij het bepalen van de inplanting van het station. Zijn eigendommen strekken zich uit rondom het nieuwe station, dat dus eigenlijk midden in de velden wordt ingeplant. Na het bouwen van het station in 1864 worden meerdere percelen als bouwgrond verkocht. Hierop ontstaat de stationswijk. Als gevolg hiervan verdrievoudigt de prijs van de grond.

Prosper Bilaut verlaat het Castelhof omstreeks 1860 om zich te Elsenne te vestigen, waar hij later overlijdt. Tot 1903 blijft het Castelhof eigendom van de familie Bilaut, de uitbating van het landbouwbedrijf wordt evenwel aan de familie D'Hauwer overgelaten. Zij zullen later eveneens de eigenaars en uitbaters van de watermolen worden.

De laatste eigenaar was Jean-François Bilaut, advocaat aan het Hof van Cassatie te Brussel. Hij verkocht het domein op 17 juli 1903 aan Charles-Joseph de Gomrée de Morialmé, consul van Noorwegen.

Jean François Bilaut, advocaat

Bertha Marlier (1871 - 1949)

RENTENIERSTER

EUPHENIE LEONIE BERTHA MARLIER was in Bodegem algemeen bekend als "Madame Marlier". Zij werd te Brussel geboren op 15 maart 1871, als dochter van Eugène Marlier en Marie Mathilde Sacré. Eugène Marlier (geb.1839) was industrieel in de textielsector en afkomstig van Sint-Joost-ten-Node. Bertha Marlier krijgt, onder andere, een muziek- en zangopleiding en zij zou zelfs als sopraan gezongen hebben in de Opera van Parijs. Op 16 juli 1895 huwt Bertha Marlier te Sint-Joost met Georges Khnopff, geboren op het kasteel te Grembergen (Dendermonde) op 7 september 1860. Op 17 juli 1895 wordt het kerkelijk huwelijk, door pastoor Vorsselmans, ingezegend te Sint-Martens-Bodegem. Georges Khnopff was de zoon van Edmond Khnopff (geb. 1826), substituut van de procureur des konings bij de

rechtbank van eerste aanleg te Oudenaarde, er van dame Leonie Josephine Ghislaine Dommer. Georges Khnopff was een bekend schrijver dichter en musicus en tevens vriend van de schrijver Emile Verhaeren. Hij was de broer en grote bewonderaar van de bekende symbolistische schilder, tekenaar, etser en beeldhouwer Fernand Khnopff (Grembergen 1858 – Brussel 1921). Alhoewel vader Khnopff geboren was te Brugge zou de familie oorspronkelijk afkomstig geweest zijn van Heidel-

Madame Marlier met 2 zonen Albert en Hubert

berg. De familie Khnopff behoorde tot de Vlaamse hogere burgerij met voorouders in Duitsland en Portugal. In 1864 vestigen zij zich te Brussel, waar vader Khnopff benoemd was tot substituut van de procureur des konings.

Het gezin Khnopff-Marlier vestigt zich in 1895 te Bodegem op het kasteel toen "Grand Chateau" ge-

noemd en voorheen kasteel Huysmans en Broeckmansgoed geheten. Hier worden hun twee zonen geboren: Albert Dante Emmanuel Emile Xavier Benoit Franz Corneille Siegfried Khnopff, geboren op 2 mei 1896 en Maddox Hubert Marie Jules Hugues Léon Maurice Richard Tille Khnopff, geboren op 10 juni 1898. Op het kasteel werden drie tuiniers,

Fernand Khnopff: "Liefkozigen"

drie knechten, drie meiden en een koetsier tewerkgesteld. Voor de geboorte van de tweede zoon had het gezin zijn officiële verblijfplaats reeds naar Sint-Gillis (Brussel) overgebracht en werd het kasteel te Bodegem nog als buitenverblijf gebruikt.

Het huwelijk houdt nochtans niet lang

stand want voor 1913 al wordt de scheiding uitgesproken. Reeds in 1900 was Georges Khnopff, als belangrijk Wagnerkenner, naar Munchen gaan wonen, waar hij het dagboek van Wagner vertaalde. Na de scheiding wordt de officiële verblijfplaats terug Bodegem en trekken de moeder en de broer van Bertha Marlier bij haar in.

Fernand Khnopff

Ministerraad te Sint-Martens-Bodegem

democratische politicus Henri Carton de Wiart, meerdere malen minister en eerste minister van november 1920 tot november 1921. Tijdens deze regeerperiode vergadert de ministerraad geregeld op het kasteel Marlier.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog, in september 1914, wordt het kasteel door Duitse soldaten geplunderd. Omstreeks 1920 wordt het verhuurd aan de christen-

Schenking vaandel fanfare

De oudste zoon Albert neemt als soldaat deel aan de Eerste Wereldoorlog en later wordt hij in de bevolkingsregisters van Bodegem als regisseur vermeld. Hubert is auteur van verschillende werken, maar ook musicus en schilder. Hij speelt als cellist in de Muntshouwburg te Brussel.

De inkomsten uit beroepsactiviteiten zijn nochtans minimaal en het gezin leeft van het ouderlijk fortuin. Dit fortuin moet aanzienlijk zijn geweest want de levensstijl die zij er op nahouden is exuberant. Het kasteel hing vol met prachtige schilderijen en was overvloedig gedecoreerd en bemeubeld. Tot de jaren twintig werden er meerdere knechten, meiden, tuinmannen en koetsiers tewerkgesteld.

Josephine Devillet was er meid en later gezelschapsdame vanaf haar 14de jaar. Zij leerde er aan het eind van de jaren twintig Jozef Van den Bosch kennen die er koetsier en later chauffeur was. Eind 1930 zouden zij in het huwelijk treden.

Ook Bodegem kon meegenieten van de vrijgevigheid van Madame Marlier. Na de oorlog kreeg de pas opgerichte fanfare "De Vrije Belgen" een vaandel waarop de initialen van de schenkster Bertha Marlier (BM) voorkwamen. Een groot gedeelte van de processieuitrusting werd door haar aan de parochie

geschonken. Jaarlijks ontving zij de fanfare en de oud-strijders op het kasteel. Met kerstmis werden speelgoed en snoep aan de kinderen uitgedeeld.

Maar het kan verkeren ! De gevolgen van de oorlog, de financiële crisis van de jaren twintig en de economische crisis van de jaren dertig lieten diepe sporen na. Het geld geraakte stilaan op. Het personeel werd ontslagen en schilderijen, meubels en auto's werden verkocht. De laatste bestelwagen werd opgekocht door chauffeur Jozef Van den Bosch en dit was het begin van het transportbedrijf Van den Bosch-Devillet, dat later zou uitgroeien tot het nu bekende nv Benelux-Trans.

Rond 1939 worden de helft van het park, het koetshuis, de paardenstallen en het hoveniershuis verkocht aan Willy Weemaes, later privé-secretaris van koning Leopold III en graaf.

In de jaren veertig kon men "Madame Marlier" naar

Schenking processieuitrusting

de trein zien stappen, gekleed in haar volledig gedemodeerde uitzet uit de "goede tijd". Van "vergaane glorie" gesproken ! De oudste zoon Albert werd in de jaren 50 als kassier tewerkgesteld in de hippodroom van Oostende en in een

Jef Van den Bosch met bestelauto, overgekocht van Madame Marlier

aantal bioscoopzalen te Brussel. Zijn broer Hubert bleef actief in het kunstgebeuren. Hij publiceerde tussen 1940 en 1951, onder de naam Madox Khnopff, een aantal kunstkritische en filosofische werken. Hij heeft ook een tijd geschilderd en was een vriend ten huize van Victor Lorein.

Madame Marlier overleed te Sint-Martens-Bodegem, in armoede in een vervallen kasteel, op 12 september 1949 en werd te Bodegem begraven.

Het kasteel geraakte volledig in verval en werd omstreeks 1960 verkocht aan deurwaarder Van den Bossche uit Brussel.

Jean Brusselmans (1884 - 1953)

KUNSTSCHILDER, TEKENAAR, GRAVEUR

JOANNES-BAPTIST BRUSSELMANS wordt geboren te Brussel op 13 juni 1884, als zoon van kleermakers. Het gezin vestigt zich in Parijs en Jean brengt er zijn eerste levensjaren door. Op de leeftijd van veertien jaar begint hij te werken in een lithografisch atelier te Brussel en volgt de avondleergangen aan de Academie voor Schone Kunsten te Brussel. Hij krijgt er les van de impressionistische landschapsschilder Isidoor Verheyden. De krachtige synthetische visie van deze laatste zal een duidelijke invloed hebben op het latere werk van Brusselmans. In 1907 start hij samen met onder andere Rik Wouters een studio in Koekelberg en komt in contact met verschillende artiesten rond Wouters, gekend als de Brabantse fauvisten.

Schildersklas aan de Brusselse Academie (1906)

In september 1911 huwt hij te Brussel met Justina

Gezin Brusselmans in Bodegem

Maria Leonie Frisch. In februari 1911 was in Sint-Jans-Molenbeek, zijn zoon Armand geboren.

In 1912 neemt Brusselmans deel aan een eerste groepstentoonstelling in de galerij Giroux te Brussel. Hij komt aan de kost als publiciteitstekenaar. Hij woont achtereenvolgens in Sint-Agatha-Berchem en Ukkel.

In april 1921 verhuist hij naar Bodegem en vestigt zich in de Statiestraat in het huis Mees (nu Molenstraat, 72). Hij verblijft er tot in mei 1923 en trekt daarna naar Sint-Pieters-Jette.

In 1924 verhuist hij terug en ditmaal naar de Kapelstraat te Dilbeek (Kaudenaarde). Daar komt hij eindelijk tot rust en kent er zijn meest creatieve en productieve periode. Eveneens in 1924 neemt hij deel aan een tentoonstelling in galerij "Le Centaure". Toch blijft hij op de achtergrond bij het doorbreken van het Vlaams expressionisme. Hij bereikt zijn volle maturiteit in de jaren dertig. In 1931 stelt hij tentoon in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel. Hij onderscheidt zich van het Vlaams expressionisme door zijn meer constructieve, klassieke design. Hij schildert interieurs, stillevens en landschappen.

Toch kon hij met zijn kunst zijn gezin niet onderhouden. Hij leefde in relatieve armoede en bij meerdere Dilbeekse slaggers en bakkers trachtte hij voedsel aan te kopen in ruil voor een tekening of een schilderij. Gedurende de Tweede Wereldoorlog ontving hij zelfs steun van "Winterhulp". Hij verdiende

Huis Mees nu, Molenstraat 72

de kost als schilder van signalisatie- en publiciteitsborden en ontving commissies als decor- en kostuumont-

Boedegeme landschappen (omstreeks 1929)

essentie gereduceerde werken, met geschematiseerde vormen en gesatureerde kleurvlakken. De voorstelling wordt gereduceerd tot een gedrongen, vlakke compositie, waarbij het geheel terug wordt samengesteld met de afzonderlijke elementen. In zijn beste werken worden de zuivere beeldelementen gesynthetiseerd in

Stilleven met lamp (1935)

werper. De werkelijke erkenning, vooral vanwege verzamelaars en jonge kunstenaars, kwam er pas na de Tweede Wereldoorlog.

Jean Brusselmans overlijdt te Dilbeek op 9 januari 1953, waar hij ook begraven ligt. In Dilbeek werd een straat naar hem genoemd.

De stijl van Brusselmans evolueert van neo-impresionisme naar fauvisme en een expressionisme dat verrast door soberheid en geometrische ordening. Jean Brusselmans behoudt de hevige kleuren van zijn fauvistisch begin, in strikt gestructureerde en tot de

Jean Brusselmans in zijn atelier te Dilbeek

een extreem harmonische compositie waarbij de omgeving wordt weergegeven in warme kleuren, prachtige constructies en krachtige penseelstreken.

Werken van Brusselmans worden bewaard in de musea te Antwerpen, Brussel en Elsene.

Grafmonument in Dilbeek

Frans Van de Bosch (1893 - 1968)

VELDWACHTER, ACTIVIST

FRANS (PETRUS FRANCISCUS) VAN DEN BOSCH wordt te Sint-Martens-Bodegem geboren op 24 november 1893, als tweelingzoon van veldwachter Petrus Van den Bosch en van Maria Clementina Van Schuerebeek. Hij is de broer van Philemon en van zijn tweelingzus Adriana. In november 1906, Frans is dan 13 jaar, overlijdt zijn moeder. Hij wordt opgevoed bij de pastoor van Elingen. Van in zijn jeugd verlangt hij ernaar priester te worden. Na het lager onderwijs wordt Frans naar het College gestuurd, eerst te Mechelen en later te Hoogstraten. Omwille van zijn te uitgesproken Vlaamsgezindheid wordt hij uit het College van Hoogstraten geweerd en wordt hij naar het "Collège Saint-Augustin" van de Capucienen te Edingen gestuurd, waar hij zijn middelbare studies afwerkt. Zijn oudere broer Philemon wordt in de eerste da-

gen van de Eerste Wereldoorlog in de slag om Luik door de Duitsers gevangengenomen en overgebracht naar het krijgsgevangenenkamp van Alten-Grabow in Duitsland. In mei 1915 overlijdt ook zijn vader Petrus. Frans zet zijn priesteropleiding stop en samen met zijn zus baat hij een winkeltje uit in het ouderlijke huis op de Schepdaalstraat.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog, op 26 februari 1916, wordt hij tot hulpveldwachter benoemd en moet hij de bezetter bijstaan bij de controles op de leveringen van graan en aardappelen. Door onderhandelingen met de Duitsers slaagt hij er herhaaldelijk in de zware boeten voor de landbouwers te verminderen of te laten kwijtschelden.

Als gevolg van zijn Vlaamsgezindheid komt hij vanaf eind 1917 geleidelijk aan onder invloed van het acti-

Groepfoto College Saint Augustin

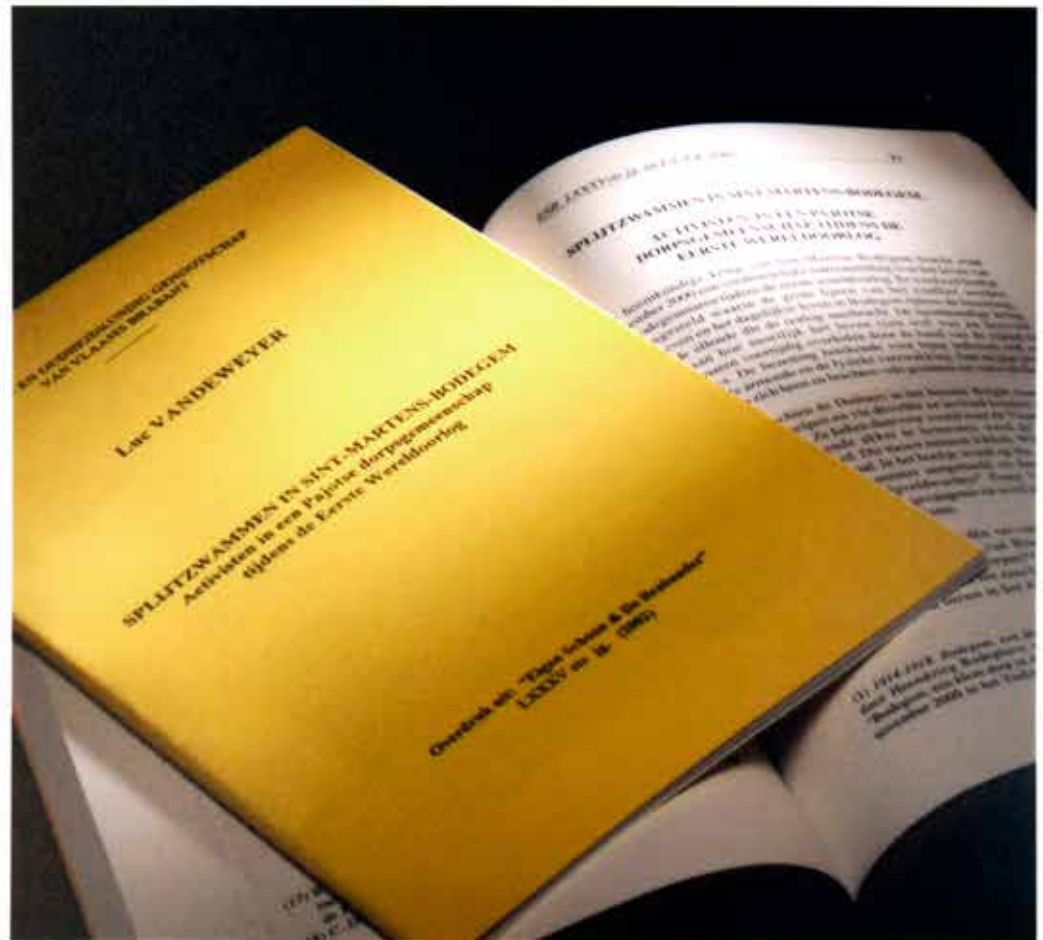

Huis Van den Bosch, Schepdaalstraat

visme. In het kader van hun "*Flamenpolitik*" trachten de Duitsers zoveel mogelijk Vlamingen voor hun ideeën te winnen. Frans wordt door de activistische leiders in Brussel als zogenaamde "briefwisselaar" voor Bodegem en later ook voor Bekkerzeel aangesteld. Hij dient tevens gegevens over de tegenstanders van het activisme door te spelen aan de diensten van het "*Nationaal Verweer*" van August Borms. Dit alles gebeurt onder de leiding van de Brusselse activist Arthur Faingnaert, chef van de propagandadienst van de Raad van Vlaanderen en zijn propagandist Clemens Van den Broeck. Frans schrijft zijn eerste verslag over Bodegem op 2 april 1918. Het activistische comité van Bodegem, onder leiding van Frans, neemt de naam aan "*Voor ons Volk*" en organiseert een paar succesvolle Vlaamse

toneelvoorstellingen. In zijn verslag van 29 mei 1918 schrijft hij : "*Voor Vlaanderen zullen wij strijden. Voor Vlaanderen zullen en willen wij lijden. Voor Vlaanderen geven wij ons bestaan en ons leven.*"

In augustus 1918 treedt de activistische werking naar buiten en krijgt prompt tegenwind van het gemeentebestuur. Op 25 augustus sticht Frans in Bodegem de "*Vlaamsche Arbeidersgemeenschap*", die in september reeds 33 leden telt onder wie ook inwoners uit Ternat, Sint-Ulriks-Kapelle, Bekkerzeel, Asse, enz. Frans is ondertussen een vooraanstaand activist geworden en zijn actie strekt zich nu uit tot Schepdaal, Dilbeek, Wambeek, Essene en zelfs Merchtem. Op 30 juni 1918 wordt hij secretaris van de Kantonnale Activistenbond die later zou worden omgedoopt tot "*Nationaal Vlaamsch Verbond*".

"Splitzwammen ..."

Jan Boon

Paul Jacquemijns

Na de wapenstilstand wordt Frans, onder beschuldiging van pro-Duitse activiteiten, in februari 1919, aangehouden en overgebracht naar de gevangenis van Elsene. Zijn celgenoten zijn de Halse activist Jan Boon, de latere hoofdredacteur van de Standaard en directeur van het N.I.R. (later BRT en VRT) en Paul Jacquemijns, de auteur en sportjournalist. Na drie maanden voorarrest spreekt de rechter een niet-vervolgung uit en Frans wordt vrijgelaten.

Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 24 april 1921 voert Frans een flamingantische lijst aan die aanleunt bij de Frontpartij. Hij wordt, samen met drie andere lijstleden, verkozen met 96 voorkeurstemmen op 605 kiezers. Als gevolg van hoogoplopende discussies omtrent de besteding van de hulpgoederen gedurende de oorlog, wordt het college, onder burgemeester Henri Appelmans, in de minderheid gesteld. Na vier jaar heeft Frans het wel bekeken en verlaat ontgoocheld Bodegem. Na wat problemen omwille van zijn activistisch verleden wordt hij aangeworven door het ministerie van Justitie.

Uit de "Levensfilms" van een prominent Hallenaar

Jan Boon, twaalf dagen in de gevangenis

Op 15 maart 1919 werd Jan Boon gearresteerd. Hij werd beschuldigd van medewerking aan staatsgevaarlijke publicaties. Op 19 maart besliste de raadkamer hem in vrijheid te stellen. De procureur tekende berisep aan. Een week later bevestigde de Kamer van Beroep evenwel de beslissing van de raadkamer en Jan Boon werd definitief tegen vervolging gesteld.

Boon heeft zijn belevenissen in de gevangenis van Vorst dag na dag opgetekend. Hieronder volgt zijn verslag dat wel letterlijk weergegeven.

- Frans Van den Bossche heb ik leren kennen te Brussel gedurende den oorlog. Ik heb hem eerst niet dikwijls ontmoet. Eens is hij ook naar Halle geweest naar 't Vlaamsch Huis. Hij is 20 jaar oud, maar zeer struich. Hij is van St. Martens Bodeghem, maar is opgevoerd bij den pastoor van Elingen. Sedert zijn jeugd vertoogde hij priesters te worden, hij studeerde te Mechelen en te Hoogstraten. Daarna ging hij naar een klooster van Capucijnen. Toen kwam een zynen broeders te sterven, daarna zijn moeder, en eindelijk zijn vader. Zijn zuster zou zwaar zypen, er was geen familie meer, en vader vroeg hem op het sterfbed terug bij zijn zuster te komen om voor haar te leven wel hij beloofde en deed, maar met gepijnigd hart. Sinds heeft hij een Vlaamsch meisje van Gent, uitgekegen. Hij weet echter dagelijks een soort van brevier, ook hier in de cel. Heel zijn leven is sporting en arbeid voor andere geveest. In zijn dorp is hij gedurende den oorlog ook veldwachter geweest - een verrekijkers verrekijker - die zal avondschool gaf voor de boerenkinderen, en de pastoor hielp voor zijn Catechismus, en 's Zondagsavond gaf hij de Bijbel voorles. Dan is hij in 't Aktivisme gekomen - hij heeft 100 boeren van hinnen gedooden bij de Duit schers ontlast of vermindert. Thans is hij in 't gevang beschuldigd van "Op een Vlaamsche meeting het woord te hebben gevoerd, 2" formulieren van den Raad v. Vlaanderen te schrijven door ontdekkers. Hij is een dappere geloofing Kristen en sterk van karakter, hij zegt zelf dat als er iemand geschikt is om Vlaamsche martelaar te zijn - hij het is. Wordt hij veroordeeld dan heeft hij liever 't jaar gevang dan 5 jaar! Hij zal zekeren dat hij zijn aandoeningen voortzet, zegt hij, maar hij bekeert toch dat het harder is dan 't klooster.

Nu, feitelijk hebben we toch alle drie onze "fat vakanties" gelept "Heer Uw en geschiedt, wij offeren alles voor Vlaanderen" - ik heb aan Frans openhartig gezegd dat hij toch nog geen ware Kristen is, ik denk dat het aan zijn opvoeding en aan de Capucijnen-voorbereiding ligt, maar hij vergiet dat Christus heeft gezegd "Leve van mij dat ik zachtmoedig ben en ootmoedig van harte" ik vind hem te streng oordeelend te oordeelen. Ik wil, en wil dat ik menschelek genoeg, een Kristen moet breed zijn, ik zou breed-menschelek moet een ware Kristen zijn! Dat is hij niet genoeg. Zeer naïef (sic) is hij ook, en gewend aan sonderings te gehoorzamen. Maar voor de rest, heb ik bewondering voor hem. Hij wil niet dat we 't minste werk doen (dweilen van den vloer, kuischen, lichte, enz.) hij wil het allemaal zelf doen. "Oj moet uwre gedachten schrijven en ze ons lezen" zegt hij tot mij - en "U moet verheer" zegt hij, "ik zal 't werk doen."

En deze drie menschen zitten hier te zamen - in een Belgische gevangenis! De samenleving heeft ons niet noodig ze heeft alleen materialisten en donkoppen noodig en slaver!

- Frans had dozen namiddag wat gelapen, den kop op de tafel. Ik zag ook een de tafel. Frans schiet wakker, maar nog half-slapend of half-droomend bezet hij mij zek koudig dat ik lach en zag. "Oj spreke zeken van Gent met uw gedachten? Suzanne gezien?" En - hij barst in lachen los. (nog half in slaap zynen) "Ic de eerste maal dat ik hem in den dag zie weenen." Ik heb zyn dat ik het gezegd heb.

Victor Lorein (1894 - 1954)

KUNSTSCHILDER

VICTOR LOREIN wordt geboren te Gent op 21 juni 1894 als jongste kind van Jules Lorein, schoenmaker en Leonie Wittesaele. Na de moderne humaniora aan het Gentse atheneum studeert Victor of "Fikke" aan de Academie voor Schone Kunsten te Gent. In 1914 neemt hij als vrijwilliger dienst in het leger en komt aan het IJzerfront terecht. In 1916 wordt hij gewond en naar Engeland overgebracht. Hij verblijft eerst in de omgeving van Leeds en later in Londen. Op de zolder van een groot herenhuis tekent hij er op oude vellen papier.

Na de wapenstilstand keert hij eind 1918 naar Gent terug. De vroege jaren twintig betekenen zijn door-

Victor Lorein met zoonje Willem (1925)

braak als schilder en vele van zijn mooiste werken dateren uit deze periode. Hij schildert vooral stillevens, naakten en zelfportretten. In 1923 huwt hij met Joanna (Jo) Van Kesteren (geb. 1903), dochter van een protestants predikant. Respectievelijk in december 1924 en december

1925 worden hun twee zonen Willem en David geboren.

Victor voor schildersezel (1925)

Zelfportret (1920)

Het gezin leeft vooral van het inkomen uit het naaiatelier van moeder Jo, want Victor Lorein heeft nooit getracht om van zijn kunst te leven. Hij moest kunnen werken en experimenteren naar eigen goeddunken, zonder aan verkoop en opbrengst te moeten denken. Hij was een zelfstandige, eigengereide, zelfbewuste en trotse persoonlijkheid, op zoek naar perfectie. Veel van zijn werken heeft hijzelf vernietigd omdat zij niet aan zijn eigen strenge normen voldeden.

In de jaren twintig neemt hij aan een aantal tentoonstellingen deel en een paar werken worden door de staat en door het Gentse museum aangekocht. In 1925 werd hij benoemd tot Ridder in de Kroonorde.

In 1928 verhuist hij naar Sint-Martens-Latem. Na zware negatieve kritiek in 1929, op een ruw en uitdagend geschilderd vrouwennaakt, neemt Victor Lorein nog weinig aan tentoonstellingen deel. Mede als gevolg van de economische crisis

van de jaren dertig is Lorein meer en meer een kluzenaarsbestaan gaan leiden, onvoldaan over zichzelf, rusteloos en opstandig tegenover de maatschappij. Op zes jaar tijd verhuist hij vijf maal en belandt uiteindelijk terug in Gent. Maar ook hier vindt hij de noodzakelijke rust niet. In 1938 verhuist hij, op uitnodiging van een paar vrienden, naar Brussel. Tijdens de oorlog, in 1941, vestigt hij zich in een huis van zijn vriend, meester Eugène Lemmens, te Ternat (huis op het kruispunt van de Bodegemstraat en de Ternatstraat).

Zittend naakt (1921)

Huis Lemmens, Bodegemstraat Ternat

In 1947 eindigt zijn zwerftocht en huurt hij een kleine hoeve op de Kerselareveldstraat te Sint-Martens-Bodegem (hoeve Van der Steen). Daar vindt hij eindelijk de rust, die hij voor zichzelf en zijn kunst zo nodig had. Hij installeert een atelier in het huis van Bernard Roels op de Westhoekklos. Later richt hij zijn atelier in op de zolder van zijn hoeve op de Kerselareveldstraat, met een klein venster en enkele glazen dakpannen. In Bodegem is Lorein weer een ander mens geworden, een herboren mens. Hij gaat opnieuw aan het werk, hij vindt er weer voldoening

Schildersatelier in Bodegem

teruggewonden. Ook zijn echtgenote Jo had haar vroegere "haute couture" activiteiten weer opgestart en meerdere dames uit Bodegem hebben aan haar hun prachtige plechtige communicleed of trouwjurk te danken.

Met de jaren was de gezondheid er toch niet beter op geworden en op 12 januari 1954 overlijdt Victor

Oogst bij Van der Steen

in en werkt veel en hard. Hij zoekt weer contact met vrienden en wordt lid van de kunstenaarsgroep Creartes te Gent. Hij ontvangt regelmatig bezoek van collega's kunstenaars en neemt terug deel aan kunsttentoonstellingen. Hij schildert een aantal grote werken, waaronder zijn indrukwekkende liggende naakten, zijn mooiste stillevens en een paar merkwaardige zelfportretten. Ook een paar sneeuwlandschappen uit Bodegem ontstaan in deze periode. De fiere, zelfbewuste Lorein van vroeger heeft in Bodegem zichzelf

Vroegere huis Van der Steen, Kerselareveldstraat

"Liggend naakt" (1950)

"Stilleven" (c. 1950)

Lorein aan de gevolgen van een hartkwaal, in het ziekenhuis te Anderlecht. Op 15 januari wordt hij op het kerkhof van Bodegem begraven. Zijn graf werd gesierd met een kleine arduinen grafplaat met de Griekse tekst "O THANATOS Uw groot gelaat verspert de Horizon".

Zijn weduwe Jo Lorein verlaat Bodegem in maart

1957 en vestigt zich eerst te Ganshoren en later in Molenbeek en Nieuwenrode, waar zij samen met haar zus en haar zoon David een privé-bejaardentehuis zal uitbaten. Zij overlijdt te Vilvoorde in januari 1996, op de leeftijd van 92 jaar.

Zonen David en Willem

In januari 1955 en mei 1956 werden in Gent twee in memoriamtentoonstellingen georganiseerd met een overzicht

van zijn geschilderd en grafisch oeuvre.

Zijn werk bevindt zich vooral in privé-bezit en in openbare verzamelingen. Een drietal doeken hangen in het Museum voor Schone Kunsten te Gent.

In januari 1972 organiseerde het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen in het "Oud Hospitaal" te Aalst een retrospectieve tentoonstelling van het werk van Victor Lorein.

Victor De Clercq (1898 - 1962)

LID VAN DE RAAD VAN BEHEER VAN DE N.M.B.S.

VICTOR THEOPHIEL CLEMENT DE CLERCQ wordt geboren te Sint-Martens-Bodegem op 22 september 1898 als zoon van Emiel Alfons De Clercq, afkomstig uit Gent en onderstationschef te Bodegem en van Joanna Eulalia Van Cauwelaert uit Ternat.

Emiel De Clercq op perron samen met anderen

Als gevolg van de Eerste Wereldoorlog worden zijn middelbare studies onderbroken maar toch haalt hij voor de jury zijn diploma van hoger middelbaar onderwijs. Samen met Frans Van den Bosch is hij tijdens de Eerste Wereldoorlog actief in de organisatie van culturele activiteiten in Bodegem. Op het moment dat deze actie een activistische stempel krijgt, trekt Victor zich terug.

In augustus 1918 ver-vangt hij, gedurende ongeveer een jaar, onderwijzer Emiel Van den Haute, die ernstig ziek was geworden en later overlijdt. In augustus 1919 wordt hij als onderwijzer definitief vervangen door Paul Schoukens uit Schepdaal. Victor wordt postbediende en later bediende bij de

Victor op jonge leeftijd

Belgische Spoorwegen. In september 1926 huwt hij met Maria Leonia Istasse, wonende te Bodegem en geboren te Asse op 23 januari 1901. In het gezin De Clercq-Istasse worden zeven kinderen geboren, van wie er nu reeds drie zijn overleden.

Als reserveofficier neemt hij deel aan de Tweede Wereldoorlog en wordt als krijgsgevangene weggevoerd.

Victor is zeer actief in de christelijke syndicale organisaties. Hij begint zijn syndicale loopbaan als militant van het Christelijk Syndicaat in eigen streek. In april 1932 wordt hij, als vrijgestelde van de Centrale van het spoor, P.T.T. en zeewezen, aangesteld in de functie van algemeen secretaris. Bij de bevrijding in 1944 neemt hij de leiding van de Centrale op zich en wordt hij tot algemeen voorzitter benoemd van het Christen Syndicaat van het Personeel van Spoorwegen, Post, Zeewezen, Luchtvaart en de Belgische Nationale Radio-omroep. In september 1945 wordt Victor De Clercq als afgevaardigde van de Christen

Victor als reserveofficier

Syndicaten benoemd tot lid van de Raad van beheer en van het Bestendig Comité van de N.M.B.S.

Hij wordt tevens secretaris-generaal van de Christelijke Internationale Federatie van Vervoerpersoneel en Voorzitter van het Internationaal Transportcomité van de Internationale Christelijke Vakvereniging.

Hij wordt eveneens bestuurslid van het A.C.V.

Naast meerdere militaire en burgerlijke onderscheidingen ontvangt hij de eretekens van Commandeur in de Orde van Leopold II en Officier in de Kroonorde.

Gezin De Clercq-Istasse

Huis De Clercq, Molenstraat

Victor De Clercq bij elektrische locomotief

Van 1933 tot 1952 is Victor De Clercq gemeenteraadslid en schepen van de gemeente Sint-Martens-Bodegem. Hij wordt eveneens voorzitter van de oudstrijdersbond 1940-1945, voorzitter van de fanfare "De Vrije Belgen" en lid van de kerkfabriek.

De familie De Clercq woonde in de Stationsstraat, nu Molenstraat, nr. 83.

Victor De Clercq overlijdt op 24 augustus 1962 in de Sint-Annakliniek te Anderlecht op de leeftijd van 63 jaar en wordt in Bodegem onder grote belangstelling begraven.

Victor De Clercq, redenaar ACV

Lijkrede door burgemeester René Nieuwlandt

De h. Victor De Clercq overleden

Ere-voorzitter van Christelijk Syndicaat van Spoor,
P.T.T., Zeewezen, Luchtvaart en Radio

Te Sint-Martens-Bodegem wordt heden de h. Victor De Clercq ten grave gedragen, die op 63-jarige leeftijd in een ziekenhuis te Anderlecht overleed.

Door het vroegtijdig overlijden van deze christelijke sociale werker wordt het Algemeen Christelijk Vakverbond en bijzonder het syndicaat van het spoorwegpersoneel, zwaar getroffen. In de h. De Clercq verlieet het Christ. Syndicaat van Spoor, P.T.T., Zeewezen, Luchtvaart en B.R.T. zijn huidige ere-algemeen voorzitter en zijn voormalige actieve voorzitter.

De h. V. De Clercq was eerste inspecteur bij de Maatschappij der Belgische Spoorwegen. Hij begon zijn syndicale activiteit als militant van het christelijk syndicaat in de streek van Sint-Martens-Bodegem, zijn geboorte- en woonplaats. In april 1932 werd hij als vrijgestelde van de Centrale van Sp., P.T.T., M.A.R., geroepen tot de functie van algemeen secretaris. Hij nam deze zware en verantwoordelijke functie waar tot in 1940. Bij de bevrijding in 1944 nam hij onmiddellijk de leiding van de centrale op zich en werd hij tot algemeen voorzitter aangesteld. Hij vervulde deze taak met een groot gezag tot hij in 1955 zestig jaar oud werd. Dit betekende nochtans niet het einde van zijn sociale activiteit. Hij bleef of werd inderdaad lid van de raad van beheer en van het Bestendig Comité van de N.M.B.S.; secretaris-generaal van de Christel. Internationale Federatie van Vervoerpersoneel en voorzitter van het Internationaal Transportcomité van het Intern. Christel. Vakverbond, bestuurslid van het A.C.V. De h. De Clercq was oud-strijder en werd met talrijke eretekens ver-

Op de congressen en studievergaderingen van het A.C.V. en van het syndicaat van het spoorwegpersoneel was de h. De Clercq een graaggezien figuur, die met enthousiasme en wijsheid in de brede stand voor de belangen van zijn gesyndiceerden.

Wij betuigen aan mevrouw De Clercq en kinderen en aan het christelijk syndicaat van het Spoor, onze oprechte christelijke deelneming.

Met volk
25 Aug. 62

Mevrouw Victor DE CLERCQ;
Mijnheer Raymond DE CLERCQ;
Mijnheer en Mevrouw Gerard DE CLERCQ-VERDOODT en kinderen;
Mevrouw Gilberte DE CLERCQ;
Mijnheer en Mevrouw Jacques GEELS-DE CLERCQ;
Mevrouw Gabrielle DE CLERCQ;
De families VAN CAUWELAERT, PETERS, BAUGHÉE, PILLARD, VERDOODT en GEELS, melden U met innige droefheid het smartelijk verlies dat zij ondergaan door het afsterven van hun welbemide echtgenoot, vader, schoonvader, grootvader en bloedverwant.

MIJNHEER

Victor-Theophil-Clement DE CLERCQ

Echtgenoot van Mevrouw Marie ISTASSE

Commandeur in de Orde van Leopold II
Officier in de Kroonorde

Burgerlijk Kruis 1ste Klasse en andere militaire en burgerlijke onderscheidingen.
Eerste inspecteur bij de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.
Lid van de Raad van Beheer en van het Bestendig Comité van de N. M. B. S.
Secretaris-Generaal van de Christelijke Internationale Federatie van Vervoerpersoneel en Voorzitter van het Internationaal Transportcomité van het I. C. V.
Ere-Algemeen Voorzitter van het Christel. Syndicaat van Spoor, P. T. T., Zeewezen, Luchtvaart en B. R. T.
Ere-Bestuurslid van het Algemeen Christelijk Vakverbond van België.
Oud-Reisreiskapitein.
Oud-rijder, clublid-voorzitter en voorzitter van de plaatselijke oud-rijdersbond 1940-1945.
Voorzitter van de IJfvereningsmaatschappij "De Vrijde Beten".
Oud-Schepen van de gemeente Sint-Martens-Bodegem.
Lid van de Kerkfabriek van de plaatselijke afdeeling A. C. W. en K. W. B.
Lid van de Bond van het H. Hart.

Gebooren te Sint-Martens-Bodegem, de 22 september 1896 en godvruchtig overleden in de Kliniek Sint-Anna te Anderlecht, de 24 augustus 1962, gestekt door de HH. Sacramenten der sterfenden en de apostolische roep "in articulo mortis".

De plechtige lijkdienst, gevolgd van de teraandbestelling, zal geschieden in de parochiale kerk van Sint-Martens-Bodegem, op dinsdag 28 augustus, te 11 uur.

Samenkomst om 10.30 u. Stationsstraat 75, St-Martens-Bodegem.

ten dienste vanwege de Kerkfabriek, zal geschieden op 2 september, te 9.30 u.

GEDENK ZIJN ZIEL IN UW GODVRUCHTIGE GEBEDEN

Sint-Martens-Bodegem, de 25 Augustus 1962.

St-Mars Bodegem, St-Scholastica Anne-Dorcas Begijn

Octaaf Zeghers (1898 - 1963)

JURIST, SECRETARIS-GENERAAL VAN HET VLAAMS ECONOMISCH VERBOND

OCTAAF VICTOR MARIE ANTONIUS ZEGHERS werd geboren te Sint-Martens-Bodegem op 5 december 1898 als derde in het gezin van vier kinderen van Eugene Zeghers (geboren te Schepdaal) en

Dorothea De Bremaeker.

Zijn vader was handelaar in landbouwproducten en meststoffen

en zijn moeder

hield een winkel van textielwaren. Zij woonden op de vroegere Brusselstraat (nu Sint-Martinusstraat), naast de hoeve Appelmans en tegenover het parochielokaal (vroegere huis Cautaerts). Zijn moeder was de dochter van schoolmeester De Bremaeker, die in hetzelfde huis een door de gemeente aangemo- men privé-school had ingericht.

Huis Cautaerts, Sint-Martinusstraat

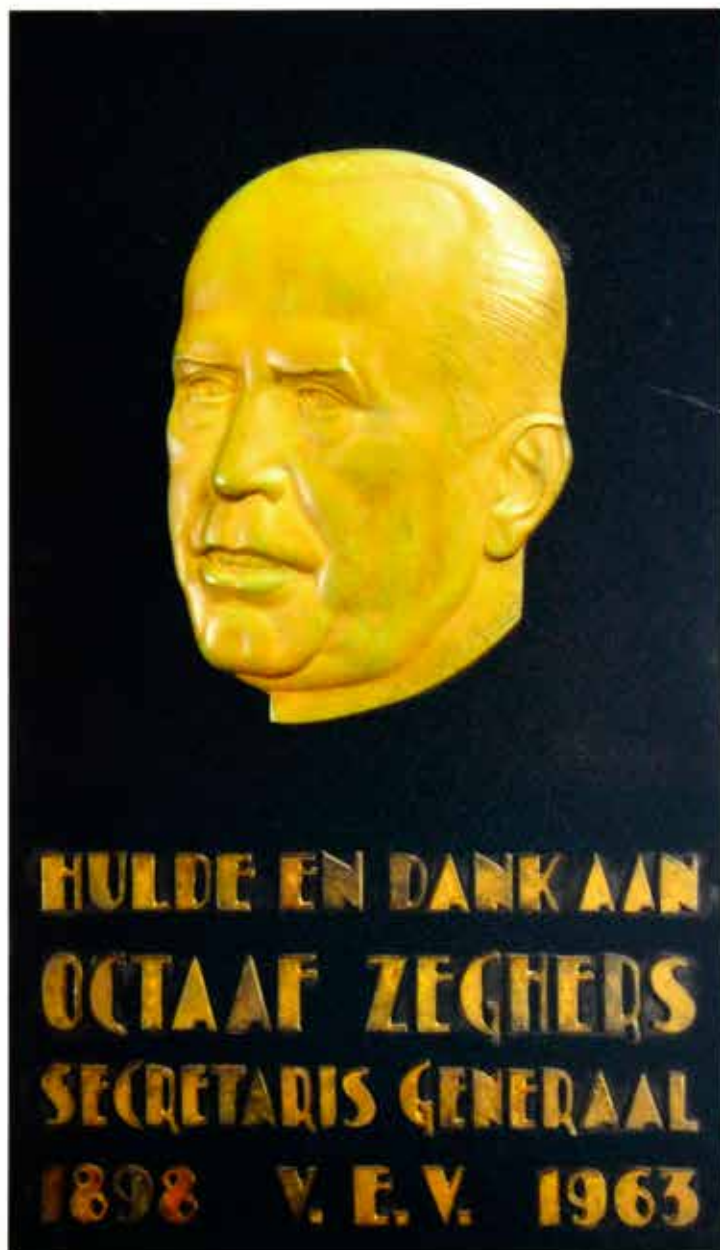
Na zijn middelbare studies legt hij, omwille van de oorlogsomstandigheden, het examen af voor de centrale examencommissie en gaat studeren aan de Vrije Universiteit van Brussel. Hij behaalt er het diploma van Licentiaat in de politieke en administratieve wetenschappen. Hij studeert er eveneens rechten en wordt doctor in de rechten en kandidaat notaris. Tijdens de Eerste Wereldoorlog is hij, samen met zijn vrienden Frans Van den Bosch en Victor De Clercq, actief in Vlaamsgezinde bewegingen en wordt penningmeester van de culturele vereniging "Voor ons Volk", die later een dekmantel zou worden voor de activistische activiteiten van Frans Van den Bosch.

Na zijn studies wordt hij tewerkgesteld in het ministerie van Arbeid en daarna wordt hij juridisch adviseur bij de Belgische Boerenbond.

In 1925 huwt hij met Madeleine Boone en vestigt zich te Schaarbeek.

Vanaf 1927 wordt hij, in zijn vrije tijd, tevens juridisch raadgever voor de landbouwersvereniging "Redt U Zelfen" te Aalst en schrijft regelmatig juridische en economische bijdragen voor het ledenblad "De Koornbloem".

In de jaren dertig wordt hij directeur van de Algemene Hypotheek- en Kredietkas te Antwerpen. Hij maakt als officier de mobilisatie en de 18-daagse veldtocht mee. Hier loopt hij de dubbele longontsteking op, die de oorzaak werd van zijn latere hart- en longproblemen. Na de Tweede Wereldoorlog wordt Octaaf Zeghers benoemd tot secretaris-generaal van

**HULDE EN DANK AAN
OCTAAF ZEGHERS
SECRETARIS GENERAAL
1898 - V. E. V. - 1963**

het, in 1926 opgerichte, Vlaams Economisch Verbond (V.E.V.). Onder zijn leiding kent het V.E.V. een nooit gekende groei, in een periode waarin de ontwikkeling van een Vlaamsgezinde economische organisatie, als gevolg van de naweën van de oorlog, niet vanzelfsprekend was. In de meestal Franstalige economische en industriële wereld bleef hij de principiële flamingant, die meestal alleen stond om het woord te nemen in het Nederlands. Hij ligt mede aan de basis voor de later gevoerde regionale politiek van economische expansie.

De Koornbloem met in memoriam Octaaf Zeghers

Buiten zijn professionele bezigheden blijft Octaaf Zeghers zeer actief in het Vlaamse culturele leven. Hij was voorzitter van het "Brussels Tebuis" en van de kring "Het Vlaams Gezelschapsleven" te Brussel.

Na het overlijden van zijn echtgenote Madeleine Boone hertrouwt Octaaf met Germaine Dereymaeker. Beide huwelijken blijven kinderloos. Octaaf Zeghers overlijdt te Brussel op 2 januari 1963 op de leeftijd van 64 jaar.

Op 7 november 1964 wordt zijn nagedachtenis op het gemeentehuis van Sint-Martens-Bodegem gehuldigd. Een bronzen plaat met zijn beeltenis, gebeeldhouwd door de Aalsterse kunstenaar Huylebroek, wordt in de raadszaal van het gemeentehuis onthuld in aanwezigheid van zijn weduwe en van een honderdtal afgevaardigden uit politieke, economische en culturele organisaties. Door de verschillende sprekers wordt Octaaf Zeghers geprezen als een bekwaam jurist, een motiverend bedrijfsleider en een overtuigd Vlaming.

Naar aanleiding van de renovatie van het oud-gemeentehuis werd de plaat weggenomen en teruggeschonken aan het V.E.V., waardoor elke herinnering aan deze belangrijke Bodegemnaar en Vlaming uit Bodegem is verdwenen.

Speciaal voor deze tentoonstelling werd de gedenkplaat door het bestuur van het V.E.V. ter beschikking van Heemkring Bodeghave gesteld.

Graaf Willy Weemaes (1909 - 1984)

JURIST, PRIVÉ-SECRETARIS VAN KONING LEOPOLD III

WILLY MARC WEEMAES werd geboren te Vorst op 3 juli 1909 als zoon van Charles Pierre Weemaes, handelaar en industrieel en van Marie Lucie Teirlinck. Zijn moeder was de dochter van Isidoor Teirlinck (1851-1934), taalkundige, en de zus van de grote Vlaamse letterkundige en auteur Herman Teirlinck (1879-1967).

Op 5 oktober 1932 behaalt Willy Weemaes het diploma van doctor in de rechten aan de Vrije Universiteit te Brussel (ULB) en wordt op 19 december van hetzelfde jaar toegelaten als stagedoend advocaat. Gedurende een jaar studeert hij internationaal recht aan de universiteit te Leiden en de Academie voor Internationaal Recht in Den Haag.

In 1934-1935 loopt hij stage op het parket van de procureur des konings te Brussel. Op 10 januari 1936 wordt hij benoemd tot substituut bij de procureur des konings te Brussel en respectievelijk op 20 december 1937 en 25 februari 1938 wordt hij benoemd tot rechter en onderzoeksrechter bij de rechtbank van eerste aanleg te Brussel.

Op verzoek van koning Leopold III, gericht aan de minister van Justitie, wordt Willy Weemaes op 23 april 1938 ter beschikking gesteld van de koning om te worden opgenomen in zijn persoonlijk kabinet. Op 24 april wordt hij tot "*Attaché bij het kabinet van de koning*" benoemd.

Herman Teirlinck

Deze benoeming had hij wellicht aan zijn oom Herman Teirlinck te danken. Deze bekende Vlaamse roman- en toneelschrijver had reeds in 1920 kroonprins Leopold onderwezen in de Nederlandse cultuur. Na het huwelijk van Leopold met prinses Astrid

Koning Leopold III

Benoemingsbesluit van 24.04.1938

in november 1926 geeft hij ook aan de jonge prinses lessen Nederlands. In 1933 wordt hij privé-raadgever van koning Albert I en in 1943 krijgt hij de titel van raadsheer voor Kunsten en Wetenschappen bij koning Leopold III.

Op 3 februari 1939 ontvangt Willy Weemaes de ere-tokens van Officier in de Orde van Oranje Nassau. Eveneens in 1939 had hij een deel van het park van het kasteel Marlier, waarop zich ook het hoveniershuis en de rijtuigenstallingen bevonden, aangekocht. Deze laatste werden omgebouwd tot een ruime woning. Later zal het domein aan de Brusselstraat (nu Bodegemstraat) de naam "*Hof te Bodegem*" krijgen.

Na de 18-daagse veldtocht biedt koning Leopold III,

Hof te Bodegem in de sneeuw (1969)

op 28 mei 1940, de capitulatie van het Belgisch leger aan. De koning volgt zijn regering niet naar het buitenland en gaat in krijgsgevangenschap in het paleis te Laken. Hij behoudt een beperkt aantal medewerkers, waaronder zijn kabinetssecretaris Willy Weemaes.

Op 9 juni 1944 worden de koning en zijn familie naar Duitsland gedeporteerd. Samen met een paar andere medewerkers vergezelt Willy Weemaes hen in gevangenschap. Weemaes geeft lessen Latijn en Nederlands aan de kinderen Josephine-Charlotte, Boudewijn en Albert. Zij verblijven eerst in het kasteel te Hirschstein-op-de-Elbe en worden later naar Strobl, in Oostenrijk, overgebracht.

Leopold III, de koning, het land, de oorlog

Een koningsdrama : Leopold III

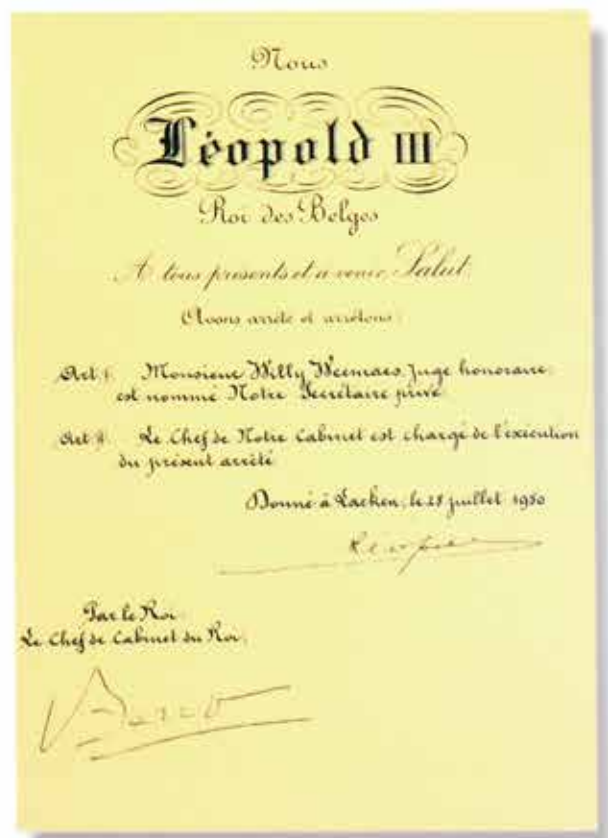
Na zijn bevrijding, op 7 mei 1945 kon, omwille van de spanningen rond zijn persoon, van een onmiddellijke terugkeer van koning Leopold naar België geen sprake zijn. Daarom verblijft hij voorlopig samen met zijn familie in Prégny, in Zwitserland. De onderhandelingen tussen de koning en de regering blijven aanslepen.

Na de parlamentsverkiezingen van 26 juni 1949 organiseert premier Gaston Eyskens op 12 maart 1950 het koningsreferendum. Alhoewel de meerderheid van de bevolking zich uitspreekt voor de terugkeer,

wordt deze meerderheid alleen in Vlaanderen en vooral dankzij katholieke ja-stemmers bereikt. Na nieuwe verkiezingen heft de CVP-regering de "onmogelijkheid tot regeren" van de koning op en op 22 juli 1950 zet Leopold III weer voet op Belgische bodem. Onder druk van stakingen in Wallonië en van de socialisten vraagt de regering aan de koning om zijn bevoegdheden over te dragen op zijn zoon Boudewijn. Na lange onderhandelingen stemt de koning, in de nacht van 31 juli op 1 augustus 1950, hierin uiteindelijk toe. Op 11 augustus legt Boudewijn de eed af als kroonprins.

Ondertussen, toen Leopold III nog vast overtuigd was dat hij terug zou regeren, benoemt hij op 28 juli 1950 Willy Weemaes als zijn privé-secretaris, amper één week voor zijn troonsafstand.

Op 22 januari 1951 ontvangt Willy Weemaes de eretekens van Commandeur in de Leopoldsorde en vanaf 1 februari 1951 mag hij de titel voeren van Secretaris van de Koning.

Benoemingsbesluit van 28.07.1950

In 1951 ontvangt Willy Weemaes achtereenvolgend het Groot Kruis in de Orde van Leopold II en de militaire titel van reservekapitein met de graad van Ridder in de Kroonorde.

Op 1 september 1959 verleent koning Boudewijn hem de persoonlijke adellijke titel "graaf". Als wapenspreuk kiest de nieuwe graaf "Trouw moet blijken".

Op 15 april 1961 wordt hem, op eigen verzoek, eervol ontslag verleend uit zijn functie van secretaris van koning Leopold III. Hij mag de eretitel van zijn functies blijven dragen. Vanaf deze datum zal Graaf Willy Weemaes veel vaker in Bodegem te zien zijn. Hij wordt erelid en mecenas van meerdere Bodegemse verenigingen, waaronder Heemkring Bodeghave en de Koninklijke Fanfare "De Vrije Belgen". Sommigen onder ons herinneren zich nog het kerstfeest voor de kinderen van de lagere scholen van Bodegem, door Willy Weemaes op zijn kasteel georganiseerd, in aanwezigheid van prins Alexander in het begin van de jaren 50.

Jaarlijks was hij aanwezig op het kerstfeest van de KWB en bracht zelf menig kerstgeschenk mee.

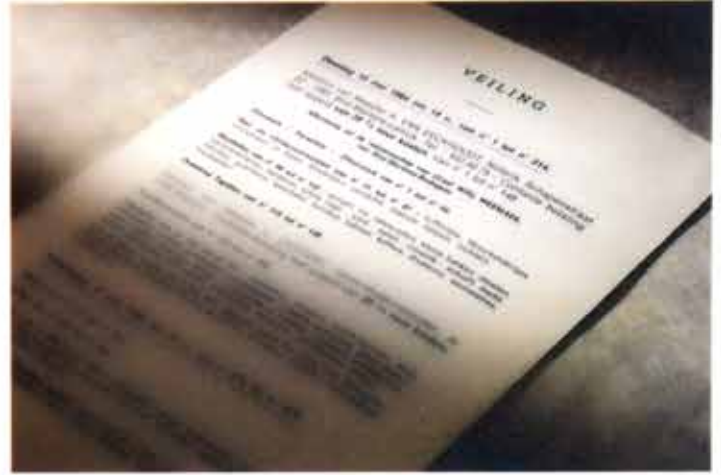
Inbulding van de fanfare met graaf Weemaes en ontvangst op het kasteel (1961)

Prins Alexander in Bodegem - krantenknipsel 1954

Viering 50 jaar fanfare "De Vrije Belgen"

Veiling inboedel in PSK

Op 20 februari 1962 huwt hij te Bodegem met Jean-nine Dequenne, handelaarster, geboren te Namen op 23 juni 1929, dochter van Ernest Dequenne, ambtenaar bij het ministerie van openbare werken. De getuige bij het huwelijk is zijn oom Herman Teirlinck, toen 82 jaar oud.

Gravin Weemaes-Dequenne overlijdt na een langdurige ziekte op de leeftijd van 52 jaar, in november 1981. Ook graaf Weemaes kampt met gezondheidsproblemen en overlijdt te Bodegem op 3 januari 1984.

Aangezien er geen directe erfgenamen waren, werd de inboedel bij testament overgemaakt aan de Vereniging voor Dierenbescherming "Veeweyde" te Anderlecht, als hulde aan zijn echtgenote, die zich steeds voor de bescherming van de dieren had ingezet. Na een lange periode van leegstand werd het domein "Hof te Bodegem" in 1994 verkocht aan de groep Van Waeyenbergh uit Dilbeek, die het ondertussen heeft doorverkocht aan privé-eigenaars. Het kasteel en het park werden volledig gerenoveerd en aangepast aan de huidige behoeften.

Hof te Bodegem nu

Hubert Deherdt (1910 - 1999)

ARTISTIEK DRUKKER, KUNSTSCHILDER EN TEKENAAR

H

UBERT DEHERDT wordt op 30 december 1910 geboren te Anderlecht. Nadat hij op vrij jonge leeftijd zijn ouders verliest, neemt zijn oudere zus hem onder haar hoede.

Het tekenen zit er bij Hubert van kindsbeen af in. Het is dan ook niet te verwonderen dat hij kiest voor een artistieke vorming aan de Academie van Sint-Jans-Molenbeek. Na zeven jaar opleiding behaalt hij er de eerste prijs met grote onderscheiding. Nadien studeert hij als vrije leerling nog twee jaar verder aan dezelfde academie. In 1939 stelt hij voor het eerst met de groep "L' Ebauche" schilderwerken tentoon in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel.

Op 3 november 1934 trouwt hij met Mina Quint. In het gezin worden twee kinderen geboren.

Aan het begin van de Tweede Wereldoorlog neemt hij deel aan de achttiendaagse veldtocht. Gedurende de oorlog, in 1942, verhuist de familie Deherdt van Sint-Jans-Molenbeek naar Sint-Martens-Bodegem. Zij vestigt zich op het Eksterveld in de Potaardestraat, 4. Hubert breekt het oude lemen hoefetje af en vervangt het door een voor die tijd moderne

Het jonge gezin bij het lemen huis op het Eksterveld

woning.

Hubert is zelfstandig drukker. Zijn weliswaar bescheiden bedrijf "Publigravure" legt zich vooral toe op artistiek en publicitair drukwerk.

Naast zijn drukke beroepsactiviteiten hanteert hij het tekenpotlood of het schilderspenceel. Het boerenleven, de natuur en gezichten van zijn geliefd Bodegem zijn zijn favoriete onderwerpen.

Kort na de stichting van Heemkring Bodeghave in 1965 wordt hij bestuurslid van de Kring. Later wordt hij ondervoorzitter tot hij begin 1982 ontslag neemt. Na zijn vertrek als actief bestuurslid wordt hij erevoorzitter van Heemkring Bodeghave.

Als bestuurslid houdt Hubert zich hoofdzakelijk bezig met de artistieke aspecten van de kringactivitei-

Tekening van het Eksterveld

ten. Zijn tekenkunst en vakmanschap als drukker wendt hij ten volle aan om Heemkring Bodeghave vele jaren artistiek verantwoord publicitair drukwerk te bezorgen. Hij is tevens de ontwerper en tekenaar van het Bodeghavevaandel.

Hubert Deherdt maakte zich ook bijzonder verdienstelijk in het parochiale leven. Zo was hij in 1971 voorzitter van het huldecomité Pastoor Brusselmans naar aanleiding van zijn zilveren jubileum als dorpsheer en was hij de bezielende kracht achter de feestelijkheden naar aanleiding van de herinwijding van de gerestaureerde Sint-Martinuskerk in 1975.

Hoewel Hubert tot in zijn laatste dagen zijn schilderspalet koesterde, trad hij slechts sporadisch met zijn kunstwerken naar buiten. Hij stelde tentoon in Affligem, Ukkel en Gaasbeek en onder de auspiciën van Heemkring Bodeghave werden twee retrospectieve tentoonstellingen in zijn geliefd Bodegem georganiseerd.

Hubert overlijdt te Bodegem op 15 februari 1999 en ligt begraven op het ereperk voor de oud-strijders.

Academische zitting 25 jaar Heemkring Bodeghave

Hubert en Mina genieten van volksmuziek

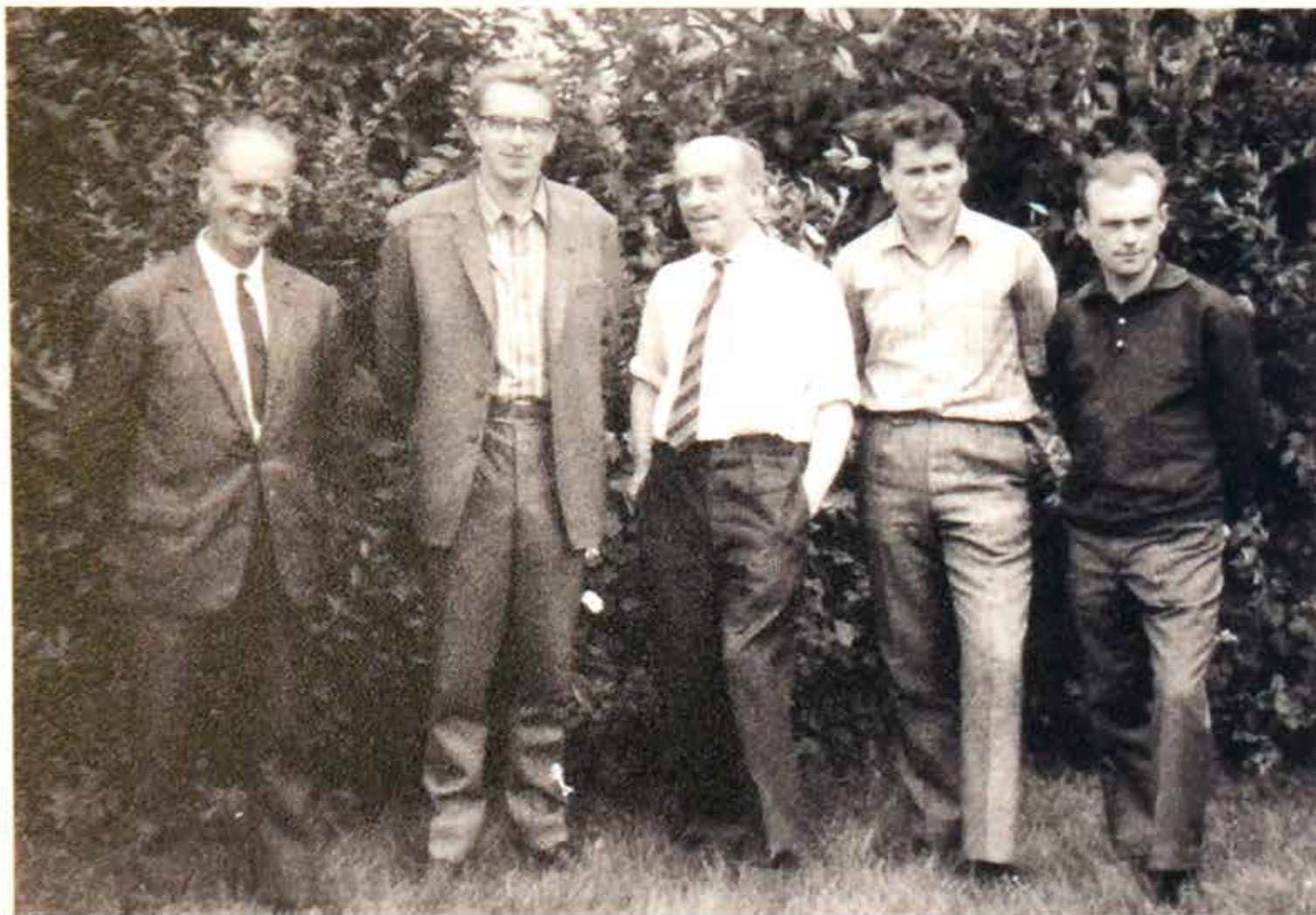
Gilbert Romeyns (1917 - 1985)

SECRETARIS VAN HET VERBOND VOOR HEEMKUNDE - VLAAMS-BRABANT

GILBERT ROMEYNS wordt geboren te Elst (Oost-Vlaanderen) op 18 oktober 1917. Na de Tweede Wereldoorlog wordt hij als actief Vlaamsgezinde het slachtoffer van de repressie. Op 4 december 1948 huwt hij te Sint-Joost-ten-Node met Joanna Van den Broecke, geboren te Waarmaarde op 24 juni 1912. Het paar vestigt zich in december 1948 op het Dorpsplein te Bodegem, maar zij verhuizen in mei 1950 naar de Wijngaardstraat te Schepdaal. De aantrekkingskracht van Bodegem is blijkbaar te sterk want in mei 1953 keren zij terug naar Bodegem en vestigen zich in de Stationsstraat (nu Molenstraat nr. 26). Gilbert werkt als bediende bij een bank- en verzekeringsinstelling.

Hoppetentoonstelling Sint-Utriks-Kapelle

Het eerste bestuur van Heemkring Bodegem

In 1965 richt Gilbert, samen met een paar jongeren, Heemkring Bodeghave op. Hij wordt er de eerste voorzitter en grote bezieler van.

Als gevolg van een meningsverschil binnen het bestuur verlaat Gilbert in 1973 Heemkring Bodeghave. In mei 1977 sticht hij de Bodegemse Kulturele Werkgemeenschap (BKW), een geschied- en heemkundige kring en wordt er de eerste voorzitter van.

Van 1970 tot 1980 is hij secretaris van het Verbond voor Heemkunde – gouw Vlaams-Brabant. In 1983 wordt hij uitgeroepen tot Laureaat van de heemkundige prijs van het Gouwverbond van Brabantse heemkundige kringen. Hij wordt gelauwerd met de

Gouden Medaille van de provincie Brabant omwille van zijn verdiensten op heemkundig vlak.

Gilbert Romeyns overlijdt in Sint-Martens-Bodegem op 9 juni 1985.

Gilbert Romeyns is de auteur van een aanzienlijk aantal heemkundige werken over de geschiedenis van Sint-Martens-Bodegem :

- Sint-Martens-Bodegem en zijn rijk verleden (1975)
- De dorpskeure van Bodegem, 1279-1979 (1979)
- Het Castelhof te Sint-Martens-Bodegem (1979)
- De Walravenshoeve (1980)
- Het Hof ten Broek (1981)
- Het Hof te Voorde (1981)
- De Sint-Martinuskerk te Bodegem (1983)
- Bodegemsche Cronycke (met andere auteurs) (1984)
- De Honsemhoeve (1986)

Pater Paul Van de Bosch (1922 - 2017)

MISSIONARIS VAN SCHEUT, KERKENBOUWER EN BOUWMEESTER VAN MOBUTU

FRANS PAULUS VAN DEN BOSCH werd geboren te Sint-Martens-Bodegem op 26 januari 1922 als eerste kind van Philemon en Maria Josephina Van Overstraeten. Later worden in het gezin nog twee broers Jozef (1923) en Tony (1926) geboren.

Vader Philemon was spoorwegbediende en fietsenmaker en het gezin woonde in de Schepdaalstraat (nu nog huis Van den Bosch). Paul volgde vanaf september 1928 de lagere school in het pensionaat te Eizeringen (Lennik) en vanaf september 1933 de mid-

Pater Paul met moeder Josephine

Gezin Philemon Van den Bosch

delbare school in het Klein Seminarie te Mechelen. In maart 1939, Paul was toen 17 jaar, overleed zijn vader op de leeftijd van 47 jaar. Moeder Josephine zette alleen de fietsenhandel verder.

In mei 1940 sloeg hij, samen met zijn jongere broers, met de fiets, op vlucht naar Frankrijk, voor de oprukkende Duitse troepen. Direct na hun terugkeer in België treedt Paul op 8 september 1940 in bij de Missiën van Scheut. Daar zijn eerste missiebestemming China zou worden studeert hij naast zijn priesteropleiding tevens gedurende zeven jaar intens Chinees. Precies 5 jaar na zijn intrede, op 8 september

1945, legt hij zijn eeuwige geloften af en op 26 januari 1947 wordt hij in Scheut priester gewijd. Op 28 januari draagt hij zijn plechtige eremis op in de parochiekerk van Sint-Martens-Bodegem.

Van september 1947 tot juli 1949 volgt hij de kandidaturen landbouwingenieur aan de Katholieke Universiteit te Leuven, met de bedoeling als missionaris naar Mongolië te vertrekken. Als gevolg van de communistische machtsovername in China wordt de bestemming

Het huis in de Schepdaalstraat, vroeger en nu

Op de dag van zijn eerste misviering

Pater Paul in 1958

Pater Paul in 1963

Pater Paul, bouwmeester

nochtans gewijzigd en wordt hij voorbereid om in Belgisch Congo te gaan werken.

Voor zijn vertrek schrijft pater Paul nog één van de eerste heemkundige werken over Bodegem. Zijn "*Geschiedenis van St-Martens-Bodegem*" kwam in menig Bodegems gezin terecht.

Op 3 november vertrekt pater Paul naar Leopoldstad (later Kinshasa), dat toen ongeveer 200.000 inwoners telde. Na een stage en een taalbad in het Lingala wordt hij vanaf eind februari achtereenvolgens onderpastoor en pastoor in verschillende parochies en missies in Kinshasa: O.-L.-Vrouw van Congo, Christus Koning, Sint-Pieter, en Ndjili.

Van april tot november 1958 brengt hij voor het eerst een verlof door in België en vliegt in november, via Rome en een bezoek aan paus Joannes XXIII, naar Congo terug. Hij wordt pastoor en directeur van de vakschool van Kasangulu en wordt er verantwoordelijk voor de uitbouw van een nieuwe missie.

Vanaf januari 1959 maakt hij de onrustige periode mee, die tot

de onafhankelijkheid van Congo, in juni 1960, zou leiden. Ook de opstand van het leger, het inzetten van Belgische para's en de machtsstrijd tussen president Kasavubu en premier Lumumba beleeft hij van nabij. Tussen oktober 1961 en mei 1965 start en bouwt hij in de omgeving van Kinshasa niet minder dan zes nieuwe missies tot zijn tweede verlof in België van 18 mei 1965 tot 17 januari 1966. Daarna gaan de bouwopdrachten verder en rijzen op verschillende locaties kloosters, scholen, nieuwe missies, een kerk met pastorie en klokketoren uit de grond.

De parochiekerk O.-L.-Vrouw van Congo in Kinshasa

Kinshasa, le 17 Août 1969
N° 1032/00716/MIN-DCM

Réf : Votre lettre du
13 Août 1969.-

Objet : Centre Pilote de
BADOLITE.-

Au Révérend Père Paul Van den Bosch

Révérend Père,

D'ordre du Général Président de la République, j'ai l'honneur de vous communiquer la décision qu'il lui a plu de prendre suite à votre lettre du 13 Août 69 concernant votre mission au Centre Pilote de BADOLITE.-

Cette mission est définie comme suit :

- 1° Être le Fonctionnaire-Birigeant chargé de la surveillance et la conduite des travaux de construction ainsi que de la réception et l'entretien des bâtiments terminés du Centre et du village. Pour vous permettre d'exécuter cette mission, des copies de tous les documents et plans relatifs aux travaux vous seront remises et tous les renseignements nécessaires vous seront donnés par le Commandant MARRION lors du voyage à BADOLITE prévu pour le 27 et 28 Août 1969.-
- 2° Dans le même ordre d'idée, le Commandant MARRION et Monsieur MORDS se tiendront à votre disposition, au besoin en cas, pour vous aider dans l'accomplissement de cette partie de votre mission. Ils conserveront d'ailleurs la haute direction des travaux et la gestion financière de l'affaire.-
- 3° Être le Chef de l'Equipe de Développement.
- 4° Être le Curé de la Paroisse et l'Aumonier des Révérends Frères.-

.....

Zijn kennis en kunde van het bouwvak, zijn dynamische aanpak en de vruchtbare relaties met de kerkelijke en burgerlijke verantwoordelijke instanties hadden indruk gemaakt op president Mobutu en op 1 september 1969 krijgt hij, via de kardinaal, de opdracht om in de streek van Badolite, het geboortedorp van de president, de eindcontrole en de financiële controle uit te oefenen op een streekontwikkelingsproject, de uitbouw van "Mobutu-ville" en de bouw van een schitterend paleis voor de president.

Hij wordt benoemd tot "*Fonctionnaire dirigeant de la Présidence*".

Gedurende meer dan vijf jaar krijgt hij ruime bevoegdheden en zelfs het officiële stempel van de president om de nodige aankopen te verrichten en belangrijke bouwopdrachten toe te wijzen.

Later wordt hij eveneens verant-

woordelijk voor het vliegveld van Badolite.

In het begin verliep de samenwerking met de president vrij vlot en werd het werk van pater Paul door Mobutu sterk geapprecieerd. Als gevolg van het toenemend beslag dat door de president op hem werd gelegd, de grootheidswaan van de president, zijn toenemende radicalisering tegenover de katholieke kerk, de steeds terugkerende corruptiepraktijken en de enorme verspilling aan geld en middelen en niet

in het minst het eigen ongenoegen van pater Paul zelf, over de steeds verdere verwijdering van zijn oorspronkelijke opdracht als missionaris, ontstonden spanningen en zelfs zware conflicten tussen hemzelf en de president of zijn directe medewerkers.

Na bedreigingen vanwege Mobu-

Identificatiebewijs als fonctionnaire dirigeant

Op 25 januari 1997 viert Bodegem, op plechtige en enthousiaste wijze, het gouden priesterjubileum en de 75ste verjaardag van zijn bekende missionaris en geliefde pater Paul.

Hijzelf schrijft over zijn missiewerk als volgt :
“Mijn missiewerk heeft me een heel grote waarheid leren ontdekken : slechts in die mate waarin men iemand zijn vertrouwen schenkt gaat die persoon zich inspannen om dat vertrouwen waard te zijn. Zo leert hij zijn eigen mogelijkheden ontdekken en gaat hij het beste geven van zichzelf. Dat is, meen ik, het fundament van elke vruchtbare samenwerking”.

tu vlucht pater Paul op 18 januari 1975 voor eventuele represailles en komt naar België terug. Als gevolg van gezondheidsproblemen werd hij in het Tropisch Instituut te Antwerpen definitief afgekeurd voor verder werk in tropische gebieden.

Na een korte rusttijd wordt pater Paul in september 1975 vice-rector en gastenpater in Scheut en in januari 1977 rector van het rusthuis voor paters Scheutisten te Schilde. Vanaf januari 1983 wordt hij ingeschakeld in het parochiale leven en wordt Vlaams pastoor in de O.-L.-V.-Hemelvaart- en Sint-Lucasparochies te Anderlecht. Na een gedwongen rust wegens gezondheidsproblemen en het rectorchap van het rusthuis voor paters te Zuun, wordt hij in maart 1994 pastoor te Vlezenbeek en in augustus in Zuun (Sint-Pieters-Leeuw). Van oktober 1995 tot zijn pensionering in augustus 1997 wordt hij terug benoemd tot pastoor in zijn vroegere parochies in Anderlecht.

Gouden Priesterjubileum 1997

Luc Ebrard (1923 - 1971)

SECRETARIS VOOR HET VERBOND VOOR HEEMKUNDE

LUC EBRARD werd geboren te Asse op 1 januari 1923, als zoon van Leo Karel en van Maria Antonia Van Ransbeek.

Na zijn middelbare studies wordt hij in 1946 als bankbediende tewerkgesteld bij de Kredietbank te Brussel.

Luc Ebrard en familie

Hij huwt met Maria Joanna Van Hellemont en in het gezin worden vier kinderen geboren.

Als Assenaar wordt Luc Ebrard lid en later bestuurslid van de heemkundige kring Ascania en hoofdredacteur van het gelijknamige tijdschrift.

Tevens staat hij aan de wieg van het heemkundig museum en documentatiecentrum van Asse.

Op 17 november 1957 wordt hij lid van het dagelijks bestuur en van de redactieraad van het Verbond voor Heemkunde. Hij wordt binnen het bestuur één van de bezielers, met een werkkraft die verwondering afdwingt. Onder zijn impuls worden de eerste heemkundige landdagen van het Verbond voor Heemkunde georganiseerd. Ook bij de oprichting van de gouw Vlaams-Brabant heeft Luc opbouwend werk verricht.

In 1960 behaalt Luc, na bijstudie, het diploma van gegradueerde in de bibliothekonische en bibliografische wetenschappen aan de Provinciale Bibliothekschool van Brabant te Brussel, met het proefschrift *"Analytische bibliografie van de gemeente Asse, 1800-1960"*.

Oogstprinsen 1971 met Luc Ebrard en Dr. J. Weyns

Vergadering met het Verbond voor Heemkunde

Eind 1970 wordt hij in de Kredietbank aangesteld tot beheerder van het archief en organisator van het bankmuseum.

Als gevolg van onteigeningsproblemen in Asse, wordt hij in 1970 gedwongen een andere woonplaats te vinden. Zijn vriend Gilbert Romeyns suggereert hem het leegstaande huis Appelmans, in de Sint-Martinusstraat te Bodegem, tegenover de kerk. Zonder aarzelen vestigt hij zich te Bodegem en

wordt prompt lid van Heemkring Bodeghave.

In augustus 1971 is hij met het bestuur van het Verbond voor Heemkunde aanwezig op het jaarlijks oogstfeest van de kring.

Kort daarna wordt hij ernstig ziek en zeer snel volgt de volledige aftakeling. Reeds op 10 november 1971

overlijdt Luc te Bodegem op de leeftijd van 48 jaar.

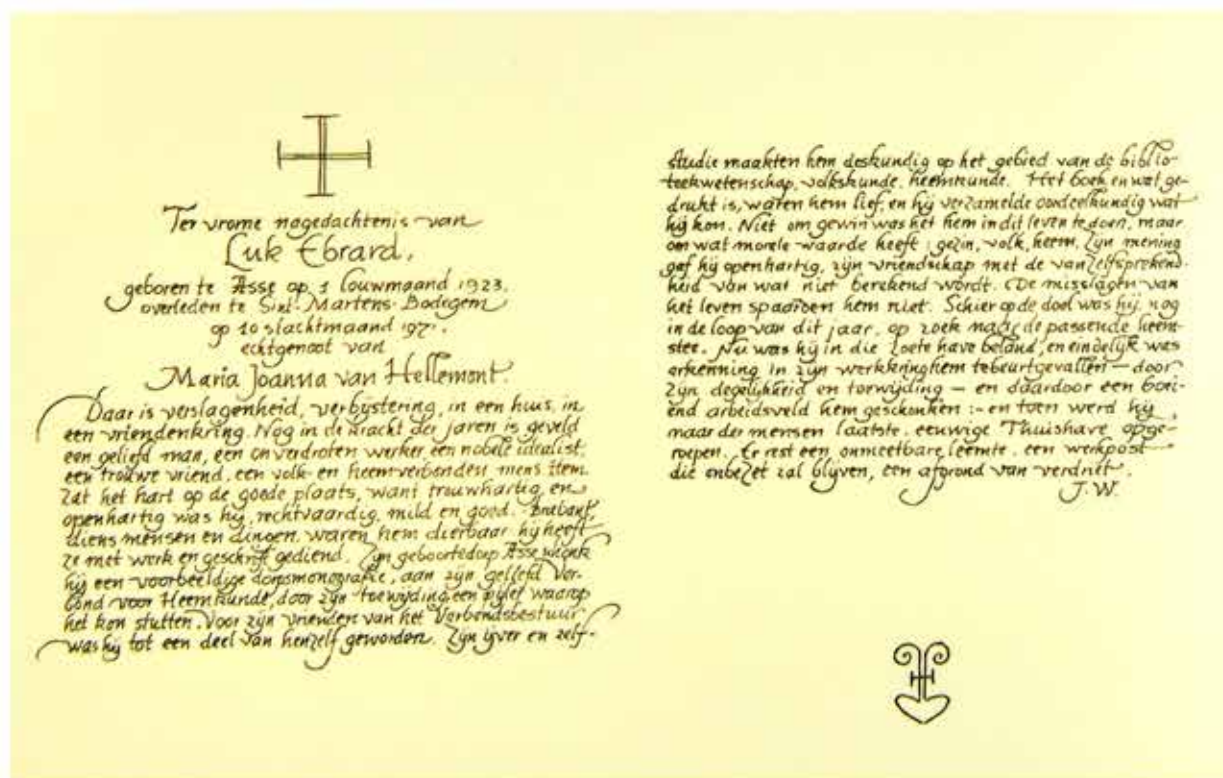
Met Luc Ebrard verloor het Verbond voor Heemkunde één van zijn peilers en bezielers.

Luc wordt te Bodegem begraven op 13 november 1971. Zijn graf wordt gesierd met een grafstele ontworpen door de toenmalige voorzitter van het Ver-

Portret van Luc Ebrard door Hubert Deberdt

bond voor Heemkunde, dr. J. Weyns, later conservator van het heemkundige openluchtmuseum te Bokrijk.

Dr. J. Weyns aan grafstele van Luc Ebrard op kerkhof van Bodegem. Hij stelde ook het bidprentje op

Valéry Janssens (1924 - 2010)

SECRETARIS-GENERAAL VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË

VALÉRY JANSSENS wordt geboren te Erpe op 13 juli 1924, als zoon van Bernard Jozef en Irma Lanckman. Vader Janssens was rangeermeester bij de N.M.B.S. in het station te Aalst. Het gezin telde vijf kinderen.

Na zijn middelbare studies Grieks-Latijn aan het College van de Jezuiten te Aalst, studeert Valéry geschiedenis aan de Rijksuniversiteit te Gent. Hij promoveert in 1946 met de licentiaatsthesis *"Het courantgeld en het wisselgeld in de Zuidelijke Nederlanden"*. Gedurende zijn geschiedenisstudies kandideert hij eveneens in de rechten.

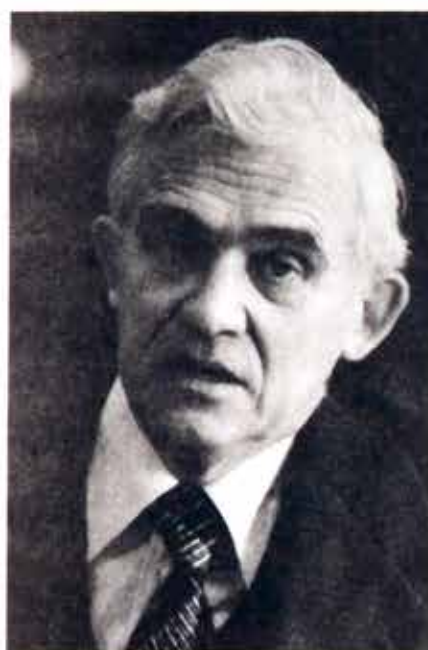
Op 1 december 1946 wordt hij als vertaler aangeworven bij de studiedienst (departement Studiën) van de Nationale Bank van België. Gedurende de eerste twee jaren bij de Nationale Bank studeert Valéry

gedurende de verlofperioden en weekends verder en legt de examens af van het derde en vierde jaar rechten. In 1948 behaalt hij het diploma van Doctor in de Rechten. In 1955 doctoreert hij met de grootste onderscheiding in de letteren en wijsbegeerte – groep geschiedenis op de thesis *"Het geldwezen der Oostenrijkse Nederlanden"*.

In hetzelfde jaar 1955 wordt hij bij de Nationale Bank gepromoveerd tot afdelingshoofd van de Studiedienst en op de leeftijd van 39 jaar, in 1963, tot inspecteur-generaal.

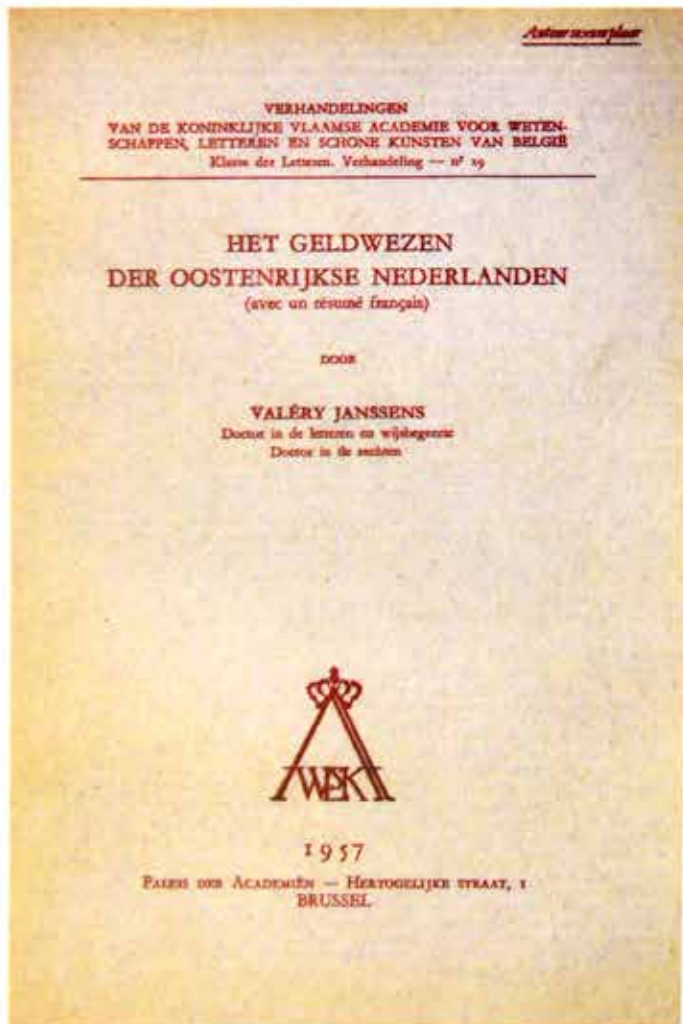
In 1960 maakt Valéry Janssens deel uit van een studiegroep van Belgische experts die in Lumumbashi een nieuw monetair systeem moet uitwerken voor het van Congo afgescheiden Katanga van Tschombé. Na de moord op Lumumba, begin 1961, en het einde van de Katangese secessie wordt het project stopgezet.

Begin van de jaren zeventig voert Valéry, als adviseur, de nu bekende en gezaghebbende conjunctuurbarometer van de Belgische economie in, die nog steeds als de meest representatieve indicator van de economische ontwikkeling wordt beschouwd. Na de functie van adviseur

Valéry Janssens 1980

van de directie wordt hij in 1980 benoemd tot secretaris-generaal en lid van de directie van de Nationale Bank. In deze functie is hij mede verantwoordelijk voor de samenstelling (en de verdediging) van het bekende "Jaar-

Directiecomité Nationale Bank van België

verslag van de Nationale Bank", dat jaarlijks een balans opmaakt van de situatie van de Belgische economie en beleidssuggesties formuleert voor de toekomst. In deze functie is hij tevens de spreekbuis

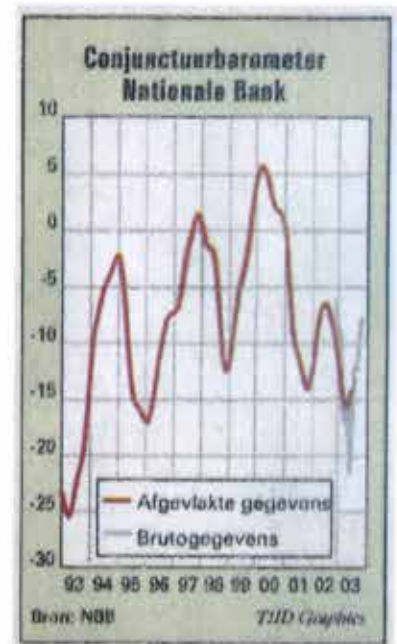

Afbeelding 1986

van de Bank in haar relaties met de media.

Naast zijn functies in de Nationale Bank doceert Valéry sinds 1968 eveneens economische en sociale geschiedenis aan de Vlaamse Economische Hogeschool te Brussel (Vlekho). Tevens is hij vast afgevaardigde voor België bij het Comité voor Economische Politiek van de Europese Gemeenschap, een adviserend orgaan van de Raad van Ministers.

Op 31 december 1985 wordt Valéry op de leeftijd van 61 jaar, op zijn verzoek, gepensioneerd.

Grafiek van de conjunctuurbarometer - FET

Op 23 augustus 1952 huwt Valéry te Overboelare (Geraardsbergen) met Germaine Symons, geboren te Sint-Joris-Winge op 13 april 1926, regentes in de Germaanse talen, dochter van de gemeentesecretaris van Overboelare.

Het gezin vestigt zich te Denderleeuw en er worden zes kinderen geboren, van wie een zontje op de leeftijd van 7 jaar overlijdt als gevolg van een verkeersongeval. Mede als gevolg van deze trieste gebeurtenis verhuist het gezin in 1977 naar Sint-Martens-Bodegem en vestigt zich in de Sint-Martinusstraat nr. 43.

Valéry wordt in 1978 lid en penningmeester van de Kerkfabriek van Bodegem. Hij zal dit blijven tot de leeftijd van 75 jaar, in 1999.

Van zijn hand verschenen een aantal boeken over de geschiedenis van het geld :

- *Het geldwezen der Oostenrijkse Nederlanden* (1957), met dit boek wordt hij laureaat van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België;
- *De Belgische frank. Anderhalve eeuw geldgeschiedenis* (1975), voor dit werk wordt hem door de Belgische Vereniging der Banken in 1975 de Albert Edouard Janssenprijs toegekend;
- *Geld in de maalstroom* (1979);
- *De beheerders van ons geld* (1997);

Tevens publiceerde Valéry een geschiedkundig biografisch boek :

- *Burggraaf Aloys van de Vyvere* in de geschiedenis van zijn tijd (1982).

Valéry Janssens schreef eveneens meerdere bijdragen in boeken en tijdschriften over het geldwezen, de ge-

schiedenis van het geld en de economische geschiedenis.

Reeds toen het gezin nog in Denderleeuw woonde was een speciale band ontstaan met de bekende schilder Felix De Boeck (1898-1995), die portretten van Valéry en van zijn verongelukte zoon-tje heeft geschilderd.

Portrait door Felix De Boeck

Een productie van heemkring Bodeghave
Opzoeken en teksten: Roger Verlie
Fotografie en realisatie: Miel Verhasselt

© Koninklijke heemkring Bodeghave